

Пам'яті Шуміхіна В.С.

6 квітня 2012 р. після тяжкої тривалої хвороби пішов з життя відомий вчений у галузі матеріалознавства і процесів ліття, головний науковий співробітник Фізико-технологічного інституту металів та сплавів НАН України, доктор технічних наук, професор Шуміхін Володимир Сергійович.

Шуміхін В.С. народився 30 серпня 1939 р. у м. Нова Ляля Свердловської області у родині лікаря. У 1962 р. закінчив Одеський політехнічний інститут за спеціальністю “Машини і технології ливарного виробництва”. Свою інженерну діяльність він розпочав у 1962 р. інженером-технологом ливарного цеху Харківського заводу торгівельного машинобудування.

Починаючи з 1965 р. і до останніх днів життя його діяльність була пов’язана з Інститутом проблем ліття АН УРСР (нині ФТІМС НАНУ). У цьому науковому закладі він навчався у аспірантурі, захистив кандидатську і докторську дисертації, працював на різних наукових посадах, згодом ученим секретарем інституту. Протягом 14 років Володимир Сергійович був заступником директора інституту з наукової роботи, тривалий час очолював відділ фізики-хімії сплавів.

Шуміхін В.С. виконував численні дослідження з теорії і практики фізико-хімічних процесів плавки і кристалізації ливарних сплавів, розроблення і оптимізації технологічних процесів виготовлення високоякісного літва. Він був науковим керівником робіт з проблеми створення технології одержання синтетичного чавуну в індукційних печах, а також одним з основних виконавців досліджень з цього напрямку і був удостоєний премії Ради Міністрів СРСР. Він також приймав активну участь у створенні монетних сплавів для введення в обіг національної валюти України, організації випуску серій ювілейних і пам’ятних монет з української тематики. За його керівництвом здійснювалась розробка об’ємноаморфізованих сплавів і композитів на основі цирконію і алюмінію, які успішно використовуються у виробництві.

За матеріалами проведених досліджень Шуміхіним В.С. опубліковано понад 300 наукових статей і 4 монографії. Він є також автором понад 60 винаходів і патентів. Він активно співробітничав з багатьма вченими і виробничиками республік СРСР.

Шуміхін В.С. зробив значний внесок у розвиток матеріально-технічної бази інституту. Багато сил і енергії він віддав науково-організаційній і громадській діяльності. Він був членом Ученої ради інституту, входив до складу спеціалізованих рад з присудження кандидатських і докторських наукових ступенів, був вице-президентом Академії технологічних наук України.

Його самовіддана діяльність відзначена орденом “За заслуги” III ступеня, Почесною грамотою Кабінета Міністрів України, він удостоєний почесного звання “Заслужений діяч науки і техніки України”.

Шуміхін В.С. був людиною широкої ерудиції, активним спортсменом. Він – майстер спорту СРСР за трьома видами спорту, протягом багатьох років очолював Федерацію альпінізму і скелелазання України.

Гіркота втрати з зв’язку з передчасним відходом з життя видатного вченого чудової людини Володимира Сергійовича Шуміхіна буде нагадувати про себе багато років усім, кому пощастило з ним спілкуватись.

Пам'яті Хуснудінова Г.Д.

Дирекція і колектив Фізико-технологічного інституту металів і сплавів НАН України з глибоким сумом сповіщають про перд часну втрату відомого вченого в галузі ливарного виробництва, завідуючого лабораторією хіміко-технологічних методів досліджень металів і сплавів, кандидата технічних наук Хуснудінова Гіля Давлеєвича.

Наукова діяльність Хуснудінова Г.Д. пов'язана з вивченням закономірностей структуроутворення залізовуглець-кремністих сплавів і вплив на цей процес графітізуючих та сфероїдизуючих присадок при їх введенні в розплав під вакуумом. Вивчення тонкої будови монокристалічних утворень графіту перехідних форм дозволило експериментально доказати і теоретично

обґрунтувати гетерогенну природу зародження і кристалізації кулястих включень графіту в чавуні, а в якості неодмінної умови збереження компактної форми графітних утворень в процесі їх росту при кристалізації визнати суттєве переохолодження розплаву.

При безпосередній участі Хуснудінова Г.Д. розроблена для промисловості, що раніше не застосувалась у вітчизняній і зарубіжній практиці ливарного виробництва, технологія обробки розплаву чавуну модифікуванням у вакуумі. Для реалізації цієї технології розроблені, створені і введені в експлуатацію установки для одержання високоміцного чавуну, в умовах серійного виробництва.

В період з 1985 р. до 1992 р. наукова діяльність Хуснудінова Г.Д. була пов'язана з питаннями економіки та прогнозування. Він затверджений на посаду завідуючого відділом економіки і прогнозування розвитку чорної металургії і ливарного виробництва ІПЛ НАН України. Одночасно він був заступником голови проблемної комісії "Чорна металургія СРСР" Наукової ради з проблем науково-технічного і соціально-економічного прогнозування при Президії АН СРСР і ДКНТ і брав безпосередню участь у розробці довгострокових програм розвитку чорної металургії і ливарного виробництва в СРСР і Україні. Науково-технічні аспекти цих програм досі є актуальними, бо вони були спрямовані на всебічне збереження енергетичних та матеріальних ресурсів вказаних галузей промисловості.

В останні роки наукова діяльність Хуснудінова Г.Д. була пов'язана з розробкою екологічно чистих технологічних процесів обробки залізовуглецевих сплавів пароподібним магнієм і тугоплавкими сполуками магнію (нітридом магнію), що дозволяє проводити рафінування або сфероїдизуюче модифікування розплаву з витратами реагентів в 5 – 6 разів менше, ніж при застосуванні відомих магнійвміщуючих лігатур. Його заслугою є не тільки наукове обґрунтування нових процесів, а і розробка устаткування та пристройів для її реалізації у виробництві. Розробки захищені патентами та опубліковані в спеціалізованих виданнях.

Багато років Гіль Давлеєвич активно працював як член редакційної колегії журналу "Металознавство та обробка металів".

Світла пам'ять про Хуснудінова Г.Д. – людину високої ерудиції, щирої душі і відданості науці назавжди залишиться в пам'яті тих, кому довелось працювати і спілкуватись з ним.